

Lezingen

1^e lez: Gn 22, 1-2.9a.10-13.15-18 (Het offer van Abraham)
Ev: Mc 9, 2-10 (Dit is mijn Zoon, de Welbeminde)

Homilie

Geachte medegelovigen,

Waarom stuit het verhaal over het offer van Isaak ons zo tegen de borst? Misschien door het beeld van God dat het verhaal oproept. God die aan Abraham vraagt om zijn zoon, zijn eigen kind te offeren.

Isaak was het tweede kind van Abraham. Zijn eerste kind was Ismaël. Die werd samen met zijn moeder Hagar weggestuurd naar de woestijn. Dat was het eerste offer dat God van Abraham vroeg. Het tweede offer echter was nog veel moeilijker en naar ons gevoel helemaal te gek voor woorden. Voor ons gevoel kan het niet zijn dat God de dood van een kind vraagt. Zo kan God toch niet zijn. Punt! Uiteindelijk blijkt God in het verhaal ook niet zo te zijn. God wil de dood van Isaak niet. Dat moge duidelijk zijn. Hij wil de dood van Isaak niet! En toch vraagt God aan Abraham om zijn zoon Isaak te offeren... vreemd toch?

In religies uit de tijd van Abraham waren kinderoffers nu eenmaal niet vreemd. In het Oude Testament vindt je daar voldoende verwijzingen naar. Zo lezen we bijvoorbeeld bij de profeet Jeremia:

*‘Want zij hebben Mij verlaten, deze plaats voor Mij onherkenbaar gemaakt en er offers gebracht aan andere goden, die zij, evenmin als hun voorvaderen en de koningen van Juda, hebben gekend. Alles is hier doordrenkt met onschuldige bloed. Er zijn door hen offerhoogten voor Baäl gebouwd **om er hun kinderen voor hem te verbranden**, ofschoon Ik dat niet had bevolen en er nooit van heb willen weten.’* (Jeremia 19, 4-5)

In de godsdienst van het joodse volk werd de gedachte aan een kinderoffer steeds afgewezen. God wil niet de dood maar het leven. Hij is uit op bevrijding, op verlossing en op het geluk van mensen. Die gedachte is de rode draad in heel het gelovig leven van het joodse volk. En toch vraagt God aan Abraham om zijn zoon Isaak te offeren. Dat is toch zo vreemd... jawel... Maar hebben wij dan ook geen vreemde God, die soms dingen doet en vraagt van ons die wij niet kunnen of willen begrijpen? Een God die zelfs Zijn eigen Zoon laat sterven om ons te redden.

Misschien hebben we wel evenveel moeite met de houding van Abraham. In de bijbel geldt Abraham als de ideale gelovige. Hij doet wat God van hem vraagt zonder veel tegen te strubbelen:

- God vraagt hem zijn land en zijn verleden te verlaten en Abraham doet het
- God vraagt hem Ismaël weg te zenden naar de woestijn en Abraham doet het
- God vraagt hem Isaak op te offeren en Abraham is daartoe bereid

Had hij al die verzoeken van God niet kunnen afwijzen? Jazeker, maar Abraham wijst geen enkel verzoek van God af. Abraham wordt ons hier getoond als het voorbeeld van iemand die op God bleef vertrouwen ondanks alle schijn van het tegendeel. Van iemand die zijn vertrouwen op God niet opgeeft, zelfs als zijn toekomst blijkbaar volledig in elkaar stort. En in dat grote godsvertrouwen werd Abraham niet teleurgesteld: God greep tijdig in en Isaak werd niet geofferd. Abraham is dan ook de oervader geworden van het geloof voor de drie grote godsdiensten van het boek: het jodendom, het christendom, en de islam.

In het evangelie gaat Jezus met enkele leerlingen de berg op. Niet de berg Moria, waar het in de eerste lezing om ging, maar de berg Tabor. Daarboven op die berg wordt hen een blik gegund op wie Jezus is en hoe het hem uiteindelijk zal vergaan. Zij zien hem in gesprek met Mozes en Elia, twee grote figuren uit het Oude Testament. In hun lijn staat Jezus. De leerlingen horen een stem die zegt: *'dit is mijn Zoon, de Welbeminde; luistert naar Hem'*.

Voor de leerlingen – en dus ook voor ons – wordt daar duidelijk hoezeer Jezus met God is verbonden. Als je wilt weten hoe God is, moet je kijken en luisteren naar Jezus. In Jezus wordt God zichtbaar. Hij heeft verteld over een God die van mensen houdt, die met mensen begaan is. Hij heeft Gods liefde zichtbaar gemaakt. Hij heeft ons verteld dat ieder van ons zich door God bemind mag weten. Zelfs als we daar niets van merken. Hij heeft ons zelfs verteld dat we onze vijanden moeten beminnen... ja, wat hebben we toch een vreemde God.

Iedereen heeft van tijd tot tijd zo'n moment op de Taborberg nodig. Momenten die je uitzicht geven en perspectief. Momenten waarop je beseft: daar gaat het om in het leven. Momenten waarop je kan terugvallen en die je op de been houden als het moeilijk gaat. Petrus wou dat moment op de berg vasthouden, het eeuwig laten duren, *'laten we drie tenten bouwen'*. Maar dat gaat niet. Het eigenlijke leven speelt zich niet boven op de berg af, maar aan de voet van de berg. Daar moeten we naar terug. Aan de voet van de berg is de plaats waar lijden is en verdriet. Daar wordt je geloof in mens en God aangevochten. Maar daar maak je je geloof ook waar. Daar vinden mensen wegen naar elkaar. Daar drogen mensen elkaars tranen. Daar helpen ze elkaar overeind. Daar werken ze samen aan het rijk van God.

In de veertigdagentijd maken we die dubbele beweging. We gaan de berg op.

We bezinnen ons op waar het om gaat en we stellen ons open voor God. Maar we gaan ook de weg naar beneden waar we worden uitgenodigd onze ogen te openen voor het lijden en het verdriet van onszelf en van de mensen. We worden uitgenodigd de weg naar de ander te gaan.

Is dat nu net niet het voornaamste gebod van God? **Liefde tot God én liefde tot de naaste.** Laten we ons in deze veertigdagentijd daarin oefenen.

Amen.

Johan Sermoen